

Könyvnyomtatás XX. é. sz. 23. sz.

Turániak Budapesten.

— Ősi fajrokonaink mozgalma. —

Budapest, dec. 11.

A Nemzeti Múzeum finom díszű nagytermében érdekes, talán maradandóan emlékezetes jelenetek voltak tanuj ma délután. A messzi Keletről barna arcú férfiak jöttek hozzánk és az évezred bizonytalanságán is átmelegítő rokonság nevében barátságunkat, szeretetünket, támogatásunkat kérték. A magyarok — mondotta e nem tagadott, de nem is istápoló testvériség szószólója — többet tudnak, de a keletiek többet hisznek, mélyebben érznek az ősi legendák iránt. És ezek a legendák azt regélik nekik, hogy mi, magyarok vagyunk az ő messzeszármazott, előkelő testvéreik, hozzájuk képest gazdagok, hatalmasak, a világ legőriásibb küzdelmének diadalban fürdő hősei, a győzelmes germánságnak szövetségesei: gondoljunk hát rájuk is, a kik keservesen, vergődve nyögik az irgalmatlan cárizmus gyilkos hatalmát és részeltessük őket a világ újjáébredésének örömeiben és hasznában.

A múzeum dísztermének érdekes volt a képe. Nagy és előkelő közönség töltötte meg a körbenfutó padokat, s ott volt jóformán valamennyi neves tudósunk, de voltak szép asszonyok, leányok, politikusok, nagyrangú papok és katonák is. Az előnői tisztséget Szemere Miklós töltötte be, a ki néhány meleg szóval köszöntötte messze földről jött vendégeinket.

— Messze földről, — ugymond — az ősi török, tatár hazából utrakeltek és hozzánk jöttek az ébredő turániak, a kik szabadulni óhajtanak az

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

910.2

Szerző:

Cím: Turániak Bp. esten.

Idő

"1915"

Forrás:

Bpesti hírlap.

Személy

Bp.

1915 XII. 12

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

orosz ényomatás alól. Ugy értek, hogy mar választja el őket tőlünk sem a Korán, sem az evangélium és — igazuk van. Budapest az első állomásuk és innen tovább mennek Nyugatra. Ha megnyerik a nagy germán nemzet jóindulatát is, nyert ügyük van. S a mint ők, mi is bizhatunk a germánokban, a szövetséges törökökben, a rokon bolgárokkban, az egész turáni világban . . .

Nagy taps és éljenzés követte Szemere Miklós szavait. Ezután a turáni népek mozgalmának egyik fővezetője: Akcsura Olu Jusuf bég emelkedett szólásra és török nyelven ismertette az Európát járó török-tatár küldöttség célját, vágyait. Szavait Mészáros Gyula dr. tolmácsolta magyar nyelven s alig volt olyan mondata, a melyet a közönség zúgó tapsal ne honorált volna.

— Magyar testvérek — kezdte Jusuf bég magyarul. Ez a mai nap életem legszebb, legboldogabb napja — folytatta azután törökül. Hitem szerint nem mivelhetnék nemesebb dolgot, minthogy a vállalt propaganda ügyében járok, a melyről már oly sokat beszéltem a messze élő turáni népek előtt. Most azután elértem, hogy a turáni nemzetek közül a legelőkelőbbnek, a leghatalmasabbnak díszes fővárosában szólhatok és tolmácsolhatom a Krim, a Kaukázus, Kazán és a Volga-vidék turáni népeinek panaszát és kérését. Üdvözölöm a rokon nemzetek nevében a díszes közönséget és hálásan köszönöm, hogy a német, a török és a bolgár halalom ilyen hivatalosan képviseltette magát. Szívem szerint az volna, ha legidősebb testvéreink nyelvén szólhatnék, de sajnos, csak kevéssé tudok magyarul.

— A turáni nemzetek, a mint azt a történelmi tudomány kétségtelenül megállapította, már az ősi időkben is híresek voltak műveltségükről, államalkotásban való kiválóságukról. Ázsiának első urai a turáni népek voltak s egy török költő írta meg, hogy a turániak Ázsia germánjai s a germánok Európa turánjai. A turáni népek legtöbbször most idegen nemzetek uralma alatt él s mi ezeknek a meggyötört

nemzeteknek a szószólói vagyunk. Közös, szörnyű ellenségünk, az orosz leghatalmasabb fegyvereivel tör reánk, akar elpusztítani; bennünket, de célját nem éri el: mi vagyunk felül, a győzelem most még a miénk és nyugodtan bizhatunk abban, hogy a turánság és germánság erején megtörik minden támadás. Mi leszünk a győztesek, mi leszünk az urak!

— A világháboruban Ázsia turáni népei sem maradtak tétlenül. Még a legkisebb nemzetek is elküldötték képviselőiket Konstantinápolyba s a török fővárosból azután egy küldöttség vándorol végig Európán, megkeres rokonát és barátot, hogy a Budapesten kibontott zászlót diadalra vigye. A magyarság figyelmét különösen fölhevítom Széchényi István gróf nevezetes mondására: *Keletre magyar!* Mi, ázsiai török-tatárok kitárjuk a karjainkat és úgy várjuk, hogy öleljük magunkhoz legidősebb testvéreinket. Háború fergegében váltunk el egymástól ezer éve, világégés közepette találkoztunk ismét s borulunk egymás keblére, hogy soha többé el ne szakadjunk. Ott, Keleten, ezer éve álmodtunk az ősi atyafiságról és most az a vágyunk Ázsia turánjai-

nak, hogy a magyarok és szövetségeseik nekünk is megszerezze a világ ébredésének boldogságát.

Jusuf bég költői szavait hosszantartó taps és éljenzés követte, a miből ki-kihangzott a törökül tudók *csokjassá* kiáltása. Utána Mészáros Gyula dr. magyar nyelven fölolvasta tudós vendégünknek Ázsia turáni népeiről írt igen érdekes tanulmányát. Megrázó adatokat hallottunk róla, mily martalóc kegyetlenséggel bánik a cár és kormánya az öntudatos mohamedán vallású népekkel, de viszont megnyugtató volt annak a makacs és lelkes munkának az ismertetése, a mellyel a turáni népek egyéniségüket, sajátos műveltségüket, szokásaikat és vallásukat védik és megőrzik. Szemere Miklós néhány lekes szavával végződött az ünnepség programszerű része, de a közönség egy része még tovább is ottmaradt és ünnepelte ázsiai rokonaink küldötteit.